

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. december 14.*

„Előzetes döntéshozatal — Személyek szabad mozgása — Egyenlő bánásmód — Szociális kedvezmények — 492/2011/EU rendelet — A 7. cikk (2) bekezdése — Felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás — Az érintett tagállam területén tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatók számára előírt azon feltétel, hogy olyan munkavállalók gyermekei legyenek, akik e tagállamban legalább öt éve megszakítás nélkül dolgoznak vagy végeznek szakmai tevékenységet — Közvetett hátrányos megkülönböztetés — Igazolás — A felsőfokú végzettségű, tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányának növelésére irányuló célkitűzés — Megfelelő jelleg — Arányosság”

A C-238/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal administratif (közigazgatási bíróság, Luxemburg) a Bírósághoz 2015. május 22-én érkezett, 2015. május 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

Maria do Céu Bragança Linares Verruga,

Jacinto Manuel Sousa Verruga,

André Angelo Linares Verruga

és

a **Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas (előadó), C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. április 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– Bragança Linares Verruga és társai képviseletében G. Thomas és L. Urbany avocats,

* * Az eljárás nyelve: francia.

- a luxemburgi kormány képviselőjében D. Holderer, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Kinsch avocat,
- a dán kormány képviselőjében M. Wolff és C. Thorning, meghatalmazotti minőségben,
- a norvég kormány képviselőjében I. Jansen, C. Anker és M. Schei, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Van Hoof, M. Kellerbauer és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. június 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 141., 1. o.) 7. cikke (2) bekezdésének az értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a Maria do Céu Bragança Linares Verruga, Jacinto Manuel Sousa Verruga és André Angelo Linares Verruga, valamint a ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (felsőoktatási és kutatási miniszter, Luxemburg) között annak tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, hogy ez utóbbi megtagadta Linares Verrugától, hogy felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban részesüljön.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) által módosított, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendeletet (HL 1968. L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.; a továbbiakban: 1612/68 rendelet) 2011. június 16-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 492/2011 rendelet.
- 4 Az utóbbi rendelet 41. cikkének második bekezdése szerint az 1612/68 rendeletre történő hivatkozásokat a 492/2011 rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni.
- 5 Ez utóbbi rendelet 7. cikke, amely átvette az 1612/68 rendelet 7. cikkének megszövegezését, ekképpen rendelkezik:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) Az említett munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez.

[...]

6 A 2004/38 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében „[a]zok az uniós polgárok, akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban, huzamos tartózkodási jogot nyernek ott.”

7 Ezen irányelv 24. cikke előírja:

„(1) A Szerződésben és a másodlagos jogban kifejezetten előírt különleges rendelkezésekre is figyelemmel, az ezen irányelv alapján a fogadó tagállam területén tartózkodó valamennyi uniós polgárt a Szerződés alkalmazási körébe tartozó területeken egyenlő bánásmód illet meg a fogadó tagállam állampolgáraival. E jog kedvezménye kiterjed azokra a családtagokra is, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és tartózkodási joggal vagy huzamos tartózkodási joggal rendelkeznek.

(2) Az első bekezdéstől eltérve, a fogadó tagállam nem köteles szociális segítségnyújtásra való [helyesen: segítségnyújtási ellátásra való] jogosultságot biztosítani a tartózkodás első három hónapjában, vagy adott esetben a 14. cikk (4) bekezdésének b) pontjában előírt hosszabb időszakban, továbbá nem köteles a huzamos tartózkodási jog megszerzését megelőzően szociális segítséget nyújtani tanulmányok folytatásához, beleértve a szakképzést, amely segítség tanulmányi ösztöndíjat vagy diákhitelt biztosít a munkavállalókon, önálló vállalkozókon, e jogállásukat megtartó személyeken és családtagjaikon kívüli személyeknek.”

A luxemburgi jog

8 A felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást a loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló, 2000. június 22-i törvény; Mémorial A 2000, 1106. o., a továbbiakban: felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvény) szabályozza, amelyet többször módosítottak.

9 E támogatást ösztöndíj és diákhitel formájában nyújtják, és attól függetlenül igényelhető, hogy a kérelmező mely államban kíván felsőoktatási tanulmányokat folytatni.

10 A 2010. július 26-i törvény (Mémorial A 2010, 2040. o.) 1. cikke 2. pontjának módosításait követően a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvény 2. cikke az alábbiak szerint határozta meg az e támogatásra jogosultakat:

„Felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban részesülhet az a felsőfokú tanulmányok folytatására felvett hallgató, aki a következő feltételek valamelyikét teljesíti:

- a) luxemburgi állampolgár vagy valamely luxemburgi állampolgár családtagja, és a Luxemburgi Nagyhercegségben rendelkezik lakóhellyel, vagy
- b) az Európai Unió másik tagállamának vagy az [1992. május 2-i] Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban [HL 1994. L 1., 3. o.] részes más államok, és a Svájci Államszövetség állampolgárságával rendelkező hallgató, aki a loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration (a személyek szabad mozgásáról és a bevándorlásról szóló, módosított 2008. augusztus 29-i törvény) 2. fejezetének megfelelően a Luxemburgi Nagyhercegségben tartózkodik, munkavállalóként, önálló vállalkozóként, olyan személyként, aki megőrizte e jogállását, vagy az előző személyek családtagjaként, vagy aki már rendelkezik a huzamos tartózkodáshoz való joggal [...]

[...]”

- 11 Az alapügy tényállásának idején alkalmazandó szabályozás az, amelyik a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvénynek a 2013. július 19-i törvény (Mémorial A 2013, 3214. o.) általi módosításából következik (a továbbiakban: módosított 2000. június 22-i törvény).
- 12 A módosított 2000. június 22-i törvénynek a 2013. július 19-i törvény 1. cikkének 1. pontja által beillesztett 2a. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A Luxemburgi Nagyhercegségben lakóhellyel nem rendelkező hallgató is részesülhet felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásban, amennyiben olyan luxemburgi vagy európai uniós állampolgár, vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodáshoz csatlakozott egyéb állam, illetve a Svájci Államszövetség állampolgárának gyermeke, aki Luxemburgban dolgozik vagy ott végez tevékenységet, és a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás hallgató általi kérelmezésének időpontjában ezt a munkavállalót legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztatták, vagy ott folytatta tevékenységét. A luxemburgi munkavégzés időtartamának a mindenkor hatályos törvény vagy kollektív megállapodás alapján a vállalatnál alkalmazandó rendes munkaidő legalább felét el kell érnie. Az önálló vállalkozónak a Code de la sécurité sociale (a szociális biztonságról szóló törvénykönyv) 1. cikkének 4. pontja értelmében a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás iránti kérelmet megelőzően öt évig folyamatos és kötelező jelleggel a Luxemburgi Nagyhercegségben kell biztosítottak lennie.”

- 13 Később a módosított 2000. június 22-i törvényt hatályon kívül helyezte a loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló, 2014. július 24-i törvény, Mémorial A 2014, 2188. o.), amely az alapeljárás tényállásának idején nem volt hatályban. Különösen azt a feltételt, hogy a luxemburgi lakóhellyel nem rendelkező hallgató szülőjének a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában legalább öt éve megszakítás nélkül legyen munkája Luxemburgban, felváltotta az a feltétel, hogy a luxemburgi lakóhellyel nem rendelkező hallgató szülőjének a pénzügyi támogatás benyújtásának időpontját megelőző hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt évig legyen munkája.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 14 A. A. Linares Verruga, az l'université de Liège (liège-i egyetem, Belgium) hallgatója, szüleivel, M. C. Bragança Linares Verrugával és J.M. Sousa Verrugával él Longwyban (Franciaország). M. C. Bragança Linares Verruga 2004. május 15. óta dolgozik munkavállalóként Luxemburgban egyetlen megszakítással, amelyre 2011. november 1-je és 2012. január 15. között került sor. J.M. Sousa Verruga 2004. április 1-jétől 2011. szeptember 30-ig, valamint 2013. december 4-től 2014. január 6-ig dolgozott munkavállalóként e tagállamban. Mióta 2014. február 1-jén céget alapított Luxemburgban, tevékenységét önálló vállalkozóként folytatja itt.
- 15 A. A. Linares Verruga hallgatóként diploma előkészítésével összefüggő, felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást kérelmezett a luxemburgi államtól a 2013/2014-es tanév őszi félévére vonatkozóan.
- 16 A felsőoktatási és kutatásügyi miniszter 2013. november 28-i határozatával elutasította ezt a pénzügyi támogatás iránti kérelmet, arra hivatkozva, hogy nem teljesültek a módosított 2000. június 22-i törvény 2a. cikkében előírt feltételek.
- 17 2013. december 23-án A. A. Linares Verruga és szülei fellebbezést nyújtottak be e határozattal szemben. A felsőoktatási és kutatásügyi miniszter 2014. január 14-i határozatával elutasította ezt a fellebbezést.

- 18 A. A. Linares Verruga a 2013/2014-es tanév tavaszi félévére vonatkozóan is felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást kérelmezett a luxemburgi államtól. A felsőoktatási és kutatásügyi miniszter 2014. március 24-i határozatával elutasította ezt a pénzügyi támogatás iránti kérelmet, a 2013. november 28-i határozatában rögzítettekkel azonos indokokra hivatkozva.
- 19 2014. április 15-én A. A. Linares Verruga és szülei a felsőoktatási és kutatásügyi miniszter 2013. november 28-i, 2014. január 14-i és 2014. március 24-i határozatának megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése iránti keresetet terjesztett a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) elé.
- 20 E bíróság előtt A. A. Linares Verruga és szülei elsődlegesen arra hivatkoznak, hogy a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatás a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) értelmében vett családi ellátás, amelyhez minden munkavállalónak joga van. Másodlagosan arra hivatkoznak, hogy e támogatás az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezmény, így annak nyújtása az e rendelkezésben rögzített egyenlő bánásmód elvének hatálya alá tartozik.
- 21 A luxemburgi kormány arra hivatkozik, hogy a szóban forgó támogatás nem minősül a 883/2004 rendelet értelmében vett családi ellátásnak, és vitatja az 1612/68 rendeletnek az alapügyben való alkalmazhatóságát. E kormány arra is hivatkozik, hogy a luxemburgi lakóhellyel nem rendelkező hallgató egyik szülőjének munkavállalói minősége önmagában nem elégséges ahhoz, hogy a hallgató felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásra legyen jogosult. Az említett kormány szerint a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) lehetővé tette a nemzeti jogalkotó számára, hogy az ilyen támogatás nyújtását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a határ menti ingázó munkavállaló az érintett tagállamban jelentős időtartamban végezzen munkát. Márpedig az alapügyben a Verruga házaspár nem teljesíti e feltételt.
- 22 A tribunal administratif (közigazgatási bíróság) először is elutasítja A. A. Linares Verrugának és szüleinek azon érvelését, amely szerint a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatás a 883/2004 rendelet értelmében vett családi ellátásnak minősül. E tekintetben e bíróság észrevételezi, hogy e rendelet a munkavállalók és az önálló vállalkozók kötelező járulékfizetéséhez kapcsolódó ellátásokra vonatkozik, és valamely ellátás csupán akkor tartozik ennek hatálya alá, ha társadalmi kockázatot fedez. Márpedig a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) úgy véli, hogy a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatás nem ilyen kockázat fedezetére irányul.
- 23 E bíróság szerint az említett pénzügyi támogatásra nem lehet úgy tekinteni, mint amely a 18 évesnél idősebb hallgatók esetében a családi támogatások megszüntetését hivatott ellentételezni. A luxemburgi jogalkotó azáltal, hogy a hallgatókat jelölte ki a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatás jogosultjaiként, a „hallgatói önállóság” koncepcióját kívánta szabályozni, amelynek értelmében a hallgatónak joga van a választása szerinti felsőoktatási tanulmányokat folytatni, szülei anyagi helyzetétől és akaratától függetlenül, célul tűzve ki többek között annak ösztönzését, hogy növekedjen a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek aránya a luxemburgi lakosság körében. A tribunal administratif (közigazgatási bíróság) e tekintetben hangsúlyozza, hogy a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatás csupán tanulmányi feltételekhez van kötve, és hogy azt ösztöndíj vagy diákhitel formájában nyújtják, amelyeknek összege kizárólag a hallgató személyes anyagi és társadalmi helyzete, valamint az őt terhelő beiratkozási költségek szerint változik.
- 24 Másodsor, ami az A. A. Linares Verrugának és szüleinek azon alapuló érveit illeti, hogy a módosított 2000. június 22-i törvény összeegyeztethetetlen az 1612/68 rendelettel, a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) úgy véli, hogy mivel a valamely tagállam által a munkavállalók gyermekeinek nyújtott tanulmányi támogatás a migráns munkavállaló esetében az e rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezménynek minősül, e rendelkezés alkalmazandó az alapeljárásban.

- 25 E bíróság ezenkívül észrevételezi, hogy a 2013. június 20-i Giersch és társai ítéletben (C-20/12, EU:C:2013:411) a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 2010. július 26-i törvénnyel módosított, felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvény 2. cikkének b) pontjában előírt tartózkodási helyre vonatkozó feltétel állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül a Luxemburgban tartózkodási hellyel rendelkező személyek, illetve azon személyek között, akik anélkül, hogy ott tartózkodási hellyel rendelkeznének, e tagállamban tevékenységet folytató határ menti ingázó munkavállalók gyermekei.
- 26 A tribunal administratif (közigazgatási bíróság) szerint, noha a Bíróság az említett ítéletben megerősítette, hogy a luxemburgi jogalkotó a szóban forgó támogatás nyújtása érdekében megkövetelheti, hogy a határ menti ingázó munkavállaló, aki a hallgató szülője, meghatározott minimális időtartamban Luxemburgban végezzen munkát, a Bíróság nem ítélte úgy, hogy az ilyen követelménynek kizárólagos feltételnek kell minősülnie, és hogy az e tagállamban való ötéves munkavégzési időtartamnak kell az egyetlen elfogadható követelménynek lennie. Ellenkezőleg, a Bíróság éppen ugyanebben az ítéletben hangsúlyozta egyfelől az olyan szabály túlságosan kizáró jellegét, amely egyetlen szempontot részesít előnyben annak értékelése érdekében, hogy a határ menti ingázó munkavállaló milyen mértékben kötődik a luxemburgi társadalomhoz, másfelől azon szempontok relevanciáját és indokoltságát, amelyekből következtetni lehet annak észszerű valószínűségére, hogy a hallgató a tanulmányai befejeztével visszatér Luxemburgba.
- 27 A tribunal administratif (közigazgatási bíróság) ezután megjegyzi, hogy A. A. Linares Verrugától azért tagadták meg a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást, mert édesanyja luxemburgi keresőtevékenységében volt egy két és fél hónapos megszakítás, annak ellenére, hogy összességében majdnem nyolc éve folytatott ilyen tevékenységet, viszont az említett tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező munkavállaló esetén ugyanilyen körülmények között nem került volna sor a támogatás megtagadására.
- 28 Ilyen körülmények között a tribunal administratifban (közigazgatási bíróság) felmerül a kérdés, hogy a módosított 2000. június 22-i törvény 2a. cikkében előírt feltétel nem túlzó jellegű-e. E bíróság észrevételezi, hogy a közvetett hátrányos megkülönböztetés főszabály szerint tiltott, kivéve, ha objektíven igazolt, tehát alkalmas valamely jogszerű cél megvalósítására, és nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket. E tekintetben e bíróság megjegyzi, hogy a luxemburgi kormány igazolásképpen arra hivatkozik, hogy biztosítani kell, hogy a határ menti ingázó munkavállaló és a luxemburgi társadalom között olyan kapcsolat áll fenn, amely alapján feltételezhető, hogy az ilyen munkavállaló gyermeke, miután felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban részesült, vissza fog térni Luxemburgba, hogy a megszerzett ismereteit e tagállam gazdasága fejlesztésének szolgálatába állítsa.
- 29 A tribunal administratif (közigazgatási bíróság) szerint a luxemburgi kormány tisztában van a módosított 2000. június 22-i törvény 2a. cikkében előírt követelmény túlzó és hátrányosan megkülönböztető jellegével, mivel a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló, 2014. július 24-i törvény a megszakítás nélküli, ötéves munkavégzési időtartamra vonatkozó feltétel helyébe hét éves referencia-időszakon belüli, összesen ötéves munkavégzési időtartamra vonatkozó feltételt léptetett, hogy lehetővé tegye különösen a munkanélküliség miatt bekövetkező munkavégzés-megszakítások figyelembevételét. E bíróság mindazonáltal úgy véli, hogy az említett támogatás nyújtására vonatkozó feltételek ilyen megváltozása ellenére a módosított 2000. június 22-i törvénynek az 1612/68 rendelettel való összeegyeztethetőségének kérdése még befolyásolhatja a felsőoktatási és kutatásügyi miniszternek az alapügyben szóban forgó döntései kapcsán meghozandó határozatot.

- 30 Ilyen körülmények között a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Igazolható-e a luxemburgi állam által hivatkozott oktatáspolitikai és költségvetési politikai megfontolásokkal a módosított 2000. június 22-i törvény 2a. cikke által a Luxemburgi Nagyhercegségben lakóhellyel nem rendelkező hallgatókra vonatkozóan bármilyen egyéb kapcsoló tényezőnek figyelmen kívül hagyásával előírt azon feltétel, hogy e hallgatók olyan munkavállalók gyermekei, akiket a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában már legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztattak vagy ott folytatták tevékenységüket, valamint e feltétel megfelelő és arányos-e a kitűzött cél, vagyis annak vonatkozásában, hogy ösztönözze a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek arányának növelését, arra törekedve, hogy e személyek, miután éltek a szóban forgó támogatási rendszer által – adott esetben külföldön folytatott – tanulmányaik finanszírozása céljából nyújtott lehetőséggel, visszatérjenek Luxemburgba annak érdekében, hogy az így megszerzett ismereteiket e tagállam gazdasága fejlesztésének szolgálatába állítsák?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 31 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállamnak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szabályozása, amely az adott tagállamban tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatók esetében a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban való részesülést ahhoz a feltételhez köti, hogy az ilyen hallgatók legalább egyik szülője a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában minimum öt éve megszakítás nélkül végez munkát ebben a tagállamban, amely szabályozás azonban nem ír elő ilyen feltételt az említett tagállam területén tartózkodási hellyel rendelkező hallgatók esetében, annak érdekében, hogy ösztönözze a felsőfokú végzettségű, e tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányának növelését.

Előzetes észrevételek

- 32 A 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) alapjául szolgáló ügyben a Bíróságnak már kellett vizsgálnia a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásra vonatkozó luxemburgi szabályozást, amely akkor a 2010. július 26-i törvénnyel módosított, felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvényből következett.
- 33 A Bíróságot ekképpen afelől kérdezték, hogy összeegyeztethető-e az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásból való részesülést a hallgató tartózkodási helyétől teszi függővé, és eltérő bánásmódot alkalmaz a Luxemburgban tartózkodási hellyel rendelkező személyek és azon személyek között, akik e tagállamban ugyan nem rendelkeznek tartózkodási hellyel, de az említett tagállamban tevékenységet folytató, határ menti ingázó munkavállalók gyermekei.
- 34 A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az abból eredő eltérő bánásmód, hogy a tartózkodási helyre vonatkozó feltételt előírják azon hallgatók esetében, akik határ menti ingázó munkavállalók gyermekei, állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, amely főszabály szerint tiltott, kivéve, ha objektíven igazolt (lásd ebben az értelemben: 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 46. pont).
- 35 E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 2010. július 26-i törvénnyel módosított, felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvény által előírt tartózkodási helyre vonatkozó feltétel alkalmas az arra irányuló, uniós szinten is elismert, közérdekű célkitűzés

megvalósítására, hogy elősegítse a felsőfokú tanulmányok folytatását, és jelentős mértékben növelje a felsőfokú végzettségű, Luxemburgban tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányát (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 53., 56. és 68. pont).

- 36 Ellenben a tartózkodási helyre vonatkozó feltétel szükséges jellegéről folytatott elemzésében a Bíróság megállapította, hogy e feltétel meghaladja a felsőoktatási diplomával rendelkező lakosok arányának növelésére irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket, mivel megakadályozza az említett pénzügyi támogatást igénylő személynek az érintett tagállam társadalmához vagy munkaerőpiacához való való kötődésének mértékére esetlegesen jellemző más olyan tényezők figyelembevételét, mint az, hogy a hallgatót továbbra is eltartó egyik szülő határ menti ingázó munkavállaló, aki e tagállamban tartós jelleggel munkát végez, és aki itt már jelentős ideje dolgozik (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 83. pont).
- 37 A 2013. június 20-i Giersch és társai ítéletet (C-20/12, EU:C:2013:411) követően a 2013. július 19-i törvény módosította a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló törvényt, oly módon, hogy e támogatás nyújtását kiterjesztette a Luxemburgban tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatóra is, feltéve, hogy olyan luxemburgi állampolgárnak vagy uniós tagállam állampolgárának gyermeke, aki Luxemburgban dolgozik vagy ott végez tevékenységet, és a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás hallgató általi kérelmezésének időpontjában ezt a munkavállalót legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztatták, vagy ott folytatta tevékenységét.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megválaszolása érdekében meg kell vizsgálni, hogy az e módosításból következő szabályozáshoz hasonló szabályozás esetlegesen hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e, és amennyiben igen, objektíven igazolt-e.

A hátrányos megkülönböztetés fennállásáról

- 39 A 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése – amelynek tartalma ugyanúgy került megszövegezésre, mint az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése – szerint valamely tagállamnak valamely másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgára a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez. Erre a rendelkezésre éppúgy hivatkozhatnak a valamely befogadó tagállamban élő migráns munkavállalók, mint a határ menti ingázó munkavállalók, akik ugyan ez utóbbi tagállamban folytatnak kereső tevékenységet, egy másik tagállamban rendelkeznek tartózkodási hellyel (lásd ebben az értelemben: 1997. november 27-i Meints-ítélet, C-57/96, EU:C:1997:564, 50. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 37. pont).
- 40 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a szakmai képzéssel záruló egyetemi tanulmányok folytatásához nyújtott megélhetési és tanulmányi költségek fedezésére szolgáló támogatás a migráns munkavállaló számára az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezménynek minősül (2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 34. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 38. pont), amelyre a migráns munkavállaló gyermeke maga is hivatkozhat, ha a nemzeti jog értelmében e támogatást közvetlenül a hallgatónak nyújtják (lásd ebben az értelemben: 1992. február 26-i Bernini-ítélet, C-3/90, EU:C:1992:89, 26. pont; 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 48. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 40. pont).
- 41 Az EUMSZ 45. cikkben és az 1612/68 rendelet 7. cikkében szereplő egyenlő bánásmód elve nem csupán az állampolgárságon alapuló, nyílt hátrányos megkülönböztetést tiltja, hanem a hátrányos megkülönböztetés valamennyi leplezett formáját is, ezek ugyanis más megkülönböztető ismérvek alkalmazásával valójában ugyanahhoz az eredményhez vezetnek (lásd: 2010. április 13-i Bressol és társai ítélet, C-73/08, EU:C:2010:181, 40. pont).

- 42 Az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást ahhoz a feltételhez köti, hogy a hallgató Luxemburg területén rendelkezzen tartózkodási hellyel, illetve az e területen tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatók esetében ahhoz, hogy olyan munkavállalók gyermekei legyenek, akiket a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában már legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztattak, vagy ott folytatták szakmai tevékenységüket. Az ilyen minimális, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel, noha megkülönböztetés nélkül alkalmazandó a luxemburgi, illetve a más tagállambeli állampolgárokra, nem vonatkozik a Luxemburgban tartózkodási hellyel rendelkező hallgatókra.
- 43 A tartózkodási hely alapján való ilyen megkülönböztetés azzal a veszéllyel jár, hogy a más tagállamok állampolgárainak kárára alkalmazzák, mivelhogy a tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek leggyakrabban külföldi állampolgárok (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 38. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 44. pont).
- 44 E megkülönböztetés ekképpen állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, amely csak abban az esetben fogadható el, ha objektíven igazolt. Ahhoz, hogy e megkülönböztetés igazolt legyen, alkalmasnak kell lennie valamely jogszerű cél elérésének biztosítására, és nem haladhatja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

A jogszerű cél fennállásáról

- 45 Írásbeli észrevételeiben a luxemburgi kormány úgy érvel, hogy a módosított 2000. június 22-i törvény által követett cél azonos azzal a társadalmi céllal, amelyre a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) alapjául szolgáló ügyben alkalmazandó szabályozás igazolása érdekében hivatkoztak. E cél az, hogy jelentősen növeljék a felsőfokú végzettségűek arányát a Luxemburgban tartózkodási hellyel rendelkező személyek körében.
- 46 Márpedig a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 53. és 56. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a luxemburgi kormány által az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben alkalmazandó szabályozás igazolása érdekében hivatkozott és a felsőoktatási tanulmányok folytatásának előmozdítására irányuló társadalmi cél közérdekű, uniós szinten is elismert cél. Ugyanis, ha valamely tagállam a lakossága magas képzettségi szintjének biztosítása érdekében lép fel, akkor jogszerű célt követ, amely igazolhatja az állampolgárság alapján történő közvetett hátrányos megkülönböztetést.
- 47 Azt kell még megvizsgálni, hogy a tanulmányi ösztöndíj kérelmezésének időpontjában ötéves, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel alkalmas és szükséges-e az említett cél eléréséhez.

A minimális, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel alkalmas jellegéről

- 48 A luxemburgi kormány szerint – amelynek véleményéhez lényegében csatlakozik a dán és a norvég kormány is – a minimum ötéves, megszakítás nélküli luxemburgi foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel annak biztosítására irányul, hogy a pénzügyi támogatások kizárólag azon hallgatókat illessék meg, akiket a luxemburgi társadalomhoz olyan jellegű kapcsolat fűz, amely alapján nagy valószínűsége van annak, hogy a hallgató a tanulmányai befejeztét követően Luxemburgban fog letelepedni és a luxemburgi munkaerőpiacra fog belépni. E célkitűzés a luxemburgi kormány szerint teljesül, ha a szülő, aki határ menti ingázó munkavállaló, tartós jelleggel végez munkát Luxemburgban, és már jelentős ideje ott dolgozik, mivel ez a luxemburgi társadalomhoz vagy munkaerőpiachoz való kötődés valós mértékére jellemző tényezőnek minősül. Ilyen körülmények alapján feltételezhető, hogy a szülői minta olyan jellegű, amely elégséges valószínűséggel befolyásolja majd a hallgató karrierválasztását.

- 49 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a migráns munkavállalókat és a határ menti ingázó munkavállalókat illetően a valamely tagállam munkaerőpiacán való elhelyezkedés főszabály szerint létrehozza az ezen állam társadalmába való szükséges mértékű beilleszkedést, lehetővé téve a szociális kedvezmények tekintetében a belföldi munkavállalókhöz viszonyított egyenlő bánásmódban való részesülést (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 65. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 63. pont).
- 50 A beilleszkedés többek között abból ered, hogy a migráns munkavállalók hozzájárulnak a fogadó tagállam szociálpolitikájának finanszírozásához, az ebben az államban az általuk végzett kereső tevékenység után fizetett pénzügyi és szociális hozzájárulás révén. Ennélfogva annak előnyeit ugyanolyan feltételek mellett kell élvezniük, mint a belföldi munkavállalóknak (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 66. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 63. pont).
- 51 Mindazonáltal a Bíróság már elismerte, hogy az olyan közvetett hátrányos megkülönböztetést megvalósító nemzeti szabályozás, amely korlátozza az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezmények nyújtását a határ menti ingázó munkavállalók számára, mivel nincs elégséges kötődésük ahhoz a társadalomhoz, amelyben anélkül végzik tevékenységüket, hogy ott tartózkodási hellyel rendelkeznének, objektív módon igazolt, illetve az elérni kívánt céllal arányos lehet (lásd ebben az értelemben: 2007. július 18-i Hartmann-ítélet, C-212/05, EU:C:2007:437, 30–35. és 37. pont; 2007. július 18-i Geven-ítélet C-213/05, EU:C:2007:438, 26. pont; 2007. szeptember 11-i Hendrix-ítélet, C-287/05, EU:C:2007:494, 54. és 55. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 64. pont).
- 52 Ekképpen a 2007. július 18-i Geven-ítélet (C-213/05, EU:C:2007:438) 26. és 28–30. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1612/68 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével nem ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely úgy rendelkezik, hogy kizárólag azon munkavállalók tarthatnak igényt az e rendelkezés értelmében vett szociális kedvezményre, akik tartózkodási helyükkel kapcsolatos választásuk révén tényleges kapcsolatot alakítottak ki e tagállam társadalmával, valamint az említett tagállamban szakmai tevékenységet folytató, ám másik tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező, határ menti ingázó munkavállalók közül azok, akiknek szakmai tevékenysége a csekély mértékű foglalkoztatás küszöbét túllépi, mivel a nemzeti munkaerőpiachoz való objektív hozzájárulás egyúttal az érintett tagállam társadalmába való beilleszkedés megfelelő kritériumának is minősül.
- 53 A 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) alapjául szolgáló ügyben alkalmazandó szabályozásban a hallgató előzetes luxemburgi tartózkodására vonatkozó feltétel minősült az egyetlen olyan jellegű feltételnek, amely megalapozta az e tagállamhoz való kötődést.
- 54 A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ilyen tartózkodási helyre vonatkozó feltétel alkalmas az arra irányuló célkitűzés megvalósítására, hogy ösztönözze a felsőfokú tanulmányok folytatását, illetve jelentős mértékben növelje a felsőfokú végzettségű, luxemburgi tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányát, viszont túlságosan kizáró jelleggel bír (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 76. pont). Annak észszerű valószínűsége ugyanis, hogy a támogatásban részesülők visszatérnek Luxemburgba, és rendelkezésre állnak majd e tagállam munkaerőpiacán annak érdekében, hogy hozzájáruljanak ez utóbbi gazdasági fejlődéséhez, az ilyen feltételen kívüli más tényezők útján is biztosítható lenne (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 77. pont).
- 55 A Bíróság e tényezők körében kifejtette, hogy az érintett hallgató szüleinek a kért támogatást nyújtó tagállamban való jelentős időtartamú foglalkoztatása megfelelő lehet az ezen állam társadalmához vagy munkaerőpiacához való kötődés valós mértékének kimutatására (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 78. pont).

- 56 Az alapügyben, akárcsak a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) alapjául szolgáló ügyben, először is a pénzügyi támogatás kedvezményezettjei nem maguk a munkavállalók, hanem a luxemburgi tartózkodási hellyel nem rendelkező gyermekeik, akik akár Luxemburgban, akár bármely más államban kívánnak tanulmányokat folytatni, és másodsor, a luxemburgi társadalommal való kapcsolat e tekintetben kisebb súllyal jelenhet meg a határ menti ingázó munkavállalók gyermekeit illetően, mint a luxemburgi tartózkodási hellyel rendelkező migráns munkavállalók gyermekeit illetően.
- 57 Ilyen körülmények között jogszerűnek tűnik, hogy a támogatást nyújtó állam igyekszik biztosítani, hogy a határ menti ingázó munkavállaló ténylegesen beilleszkedjen a luxemburgi társadalomba, megkövetelve az azon veszély elkerüléséhez elégséges kötődést, hogy az észrevételeket benyújtó kormányok által említett „tanulmányiösztöndíj-turizmus” alakuljon ki.
- 58 E tekintetben el kell ismerni, hogy a módosított 2000. június 22-i törvény által a határ menti ingázó munkavállaló szülőtől annak érdekében megkövetelt, minimális luxemburgi foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel, hogy a határ menti ingázó munkavállalók gyermekei igényelhessék a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást, olyan jellegű, amely bizonyítja e munkavállalóknak a luxemburgi társadalomhoz való ilyen kötődését, valamint megalapozza annak észszerű valószínűségét, hogy a hallgató a tanulmányai befejeztével visszatér Luxemburgba.
- A minimális, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel szükséges jellegéről*
- 59 Ahhoz, hogy megfeleljen az uniós jognak, a pénzügyi támogatás iránti kérelem időpontjában a minimális, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó feltétel nem léphet túl a követett cél eléréséhez szükséges mértéken.
- 60 A 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 76. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség azáltal, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgóhoz hasonló, tartózkodási helyre vonatkozó feltételt írt elő, olyan tényezőt részesített előnyben, amely nem feltétlenül az egyetlen jellemzője az érintett és az említett tagállam közötti kapcsolat valós mértékének.
- 61 A Bíróság ekképpen megállapította, hogy a hallgatónak a Luxemburgi Nagyhercegséghez való olyan elégséges kötődése, amely annak észszerű valószínűségére enged következtetni, hogy e hallgató vissza fog térni, hogy e tagállamban letelepedjen, illetve a munkaerőpiacának rendelkezésére álljon, fakadhat abból a tényből is, hogy e hallgató a Luxemburgi Nagyhercegséggel határos valamely tagállamban él – egyedül vagy a szüleivel –, és hogy a szülei jelentős ideje Luxemburgban dolgoznak, valamint ez utóbbi tagállam közelében élnek (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 78. pont).
- 62 A luxemburgi jogalkotó rendelkezésére álló lehetőségeket illetően a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a nyújtott támogatás például diákhitelből áll, akkor egy olyan finanszírozási rendszer, amely e diákhitel nyújtását, ennek rendelkezésre bocsátását vagy a visszafizetés elengedését attól a feltételtől tenné függővé, hogy a kedvezményezett hallgató a külföldi tanulmányai befejeztével munkavállalási és letelepedési szándékkal visszatér Luxemburgba, lehetővé tenné a kitűzött cél elérését a határ menti ingázó munkavállalók gyermekeinek hátrányba helyezése nélkül (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 79. pont).
- 63 Ezenkívül, hogy elkerüljék a „tanulmányiösztöndíj-turizmus” kialakulásának veszélyét, és az arról való megbizonyosodás érdekében, hogy a határ menti ingázó munkavállaló a luxemburgi társadalommal elégséges kapcsolatban áll, a Bíróság a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. pontjában megemlítette azt a lehetőséget, hogy a pénzügyi támogatás nyújtását

attól a feltételtől tegyék függővé, hogy a határ menti ingázó munkavállaló, aki a Luxemburgban tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgató szülője, legalább egy bizonyos meghatározott ideig e tagállamban dolgozott.

- 64 E tekintetben a luxemburgi kormány úgy érvel, hogy a nemzeti jogalkotó élt a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. pontjában számára felajánlott lehetőséggel, analógia útján ihletet merítve a 2004/38 irányelv 24. cikkének (2) bekezdéséből, amely a huzamos tartózkodási jog megszerzésének az ezen irányelv 16. cikke (1) bekezdésében meghatározott feltételeire tesz utalást. Márpedig ez utóbbi rendelkezés kifejezetten azon uniós polgárok számára írja elő a huzamos tartózkodási jog elnyerését, „[...] akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban”.
- 65 Azonban, amint azt a főtanácsnok az indítványának 83–85. pontjában jelezte, a luxemburgi kormány által javasolt, a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésével, valamint 24. cikkének (2) bekezdésével fennálló analógia nem releváns az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás által megkövetelt ötéves, megszakítás nélküli foglalkoztatási időre vonatkozó követelmény igazolásához.
- 66 Ugyanis a 2004/38 irányelv 16. cikke, amely minimális folyamatos tartózkodási időre vonatkozó feltételt ír elő a fogadó tagállamban tartósan letelepedett személyek számára a huzamos tartózkodási jog elnyeréséhez, más kontextusba illeszkedik, mint a nemzeti munkavállalók és a migráns munkavállalók közti egyenlő bánásmód, amint azt egyébként a Bíróság kifejezetten hangsúlyozta a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. pontjában. Egyébiránt a 2004/38 irányelv 24. cikkének (2) bekezdése kifejezetten pontosítja, hogy az e rendelkezésben biztosított azon lehetőség, hogy megtagadják a huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzését megelőzően a tanulmányok – beleértve a szakképzést – folytatásához nyújtott szociális segítséget, amely segítség tanulmányi ösztöndíjat vagy diákhitelt biztosít, kizárólag a munkavállalókon, önálló vállalkozókon, az e jogállásukat megtartó személyeken és családtagjaikon kívüli személyekre alkalmazandó.
- 67 Tehát a Bíróság a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. pontjában kizárólag azért hivatkozott a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésére és 24. cikkének (2) bekezdésére, hogy szemléltesse, hogy az uniós jog a gazdaságilag inaktív uniós polgárokkal összefüggésben milyen módon teszi lehetővé azon veszély elkerülését, hogy „tanulmányiösztöndj-turizmus” alakuljon ki.
- 68 Meg kell jegyezni, hogy az alapügyben a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást annak ellenére megtagadták A. A. Linares Verrugától, hogy szülei összesen több mint öt éven át dolgoztak Luxemburgban, csupán néhány rövid megszakítással a pénzügyi támogatás iránti kérelmet megelőző öt év során.
- 69 Az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabály által előírthoz hasonló szabály, amely a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatók részére való biztosítását ahhoz a feltételhez köti, hogy e hallgatónak legyen olyan szülője, aki a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában már legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban végez munkát, és nem teszi lehetővé az illetékes hatóságoknak, hogy akkor is biztosítsák e támogatást, ha – mint az alapügyben – a szülők, néhány rövid megszakítás ellenére jelentős, öt évnél hosszabb – a jelen esetben megközelítőleg nyolc éves – időtartamban végeztek munkát Luxemburgban az e kérelmet megelőző időszakban, olyan korlátozást tartalmaz, amely túlmegy azon, ami a lakosság körében a felsőoktatási diplomával rendelkezők számának növelésére irányuló jogszerű cél eléréséhez szükséges, mivel az ilyen megszakítások nem alkalmasak arra, hogy felszámolják a támogatás kérelmezője és a Luxemburgi Nagyhercegség közötti kapcsolatot.
- 70 A fenti megfontolások összességéből következően úgy kell válaszolni a feltett kérdésre, hogy a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállamnak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szabályozása, amely az adott tagállamban tartózkodási hellyel

nem rendelkező hallgatók esetében a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban való részesülést ahhoz a feltételhez köti, hogy az ilyen hallgatók legalább egyik szülője a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában minimum öt éve megszakítás nélkül végez munkát ebben a tagállamban, amely szabályozás azonban nem ír elő ilyen feltételt az említett tagállam területén tartózkodási hellyel rendelkező hallgatók esetében, annak érdekében, hogy ösztönözze a felsőfokú végzettségű, e tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányának növelését.

A költségekről

- ⁷¹ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállamnak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szabályozása, amely az adott tagállamban tartózkodási hellyel nem rendelkező hallgatók esetében a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban való részesülést ahhoz a feltételhez köti, hogy az ilyen hallgatók legalább egyik szülője a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában minimum öt éve megszakítás nélkül végez munkát ebben a tagállamban, amely szabályozás azonban nem ír elő ilyen feltételt az említett tagállam területén tartózkodási hellyel rendelkező hallgatók esetében, annak érdekében, hogy ösztönözze a felsőfokú végzettségű, e tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező személyek arányának növelését.

Aláírások